МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ХАРЧОВІЙ І ПЕРЕРОБНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання – українська

Освітньо-професійна програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Код та найменування спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Шифр та найменування галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

Одеса – 2021

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою економічної теорії та фінансово-економічної безпеки Одеської національної академії харчових технологій

РОЗРОБНИК (розробники): Шишлюк В. Р., доцент кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки, кандидат юридичних наук

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки

Протокол від «27» квітня 2021 р. № 10

В. о. завідувача кафедри /ПІДПИСАНО/ Юрій НЕУСТРОЄВ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Голова ради /ПІДПИСАНО/ Наталія ТКАЧЕНКО
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Гарант освітньої програми /ПІДПИСАНО/ Наталія ТКАЧЕНКО
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії
Протокол від «30» червня 2021 р. № 6

Секретар Методичної ради академії /ПІДПИСАНО/ Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка……	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни ……	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти…..…	5
1.3	Міждисциплінарні зв’язки……..……	5
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС……	6
2	Зміст дисципліни:……	6
2.1	Програма змістових модулів……	6
2.2	Перелік практичних робіт……	7
2.3	Перелік лабораторних робіт……	7
2.4	Перелік завдань до самостійної роботи……	8
3	Критерії оцінювання результатів навчання……	8
4	Інформаційне забезпечення……	9

1. Пояснювальна записка

1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є закріплення у студентів, які навчаються за спеціальністю «Підприємництво та інвестиційна діяльність в харчовій і переробній промисловості», основних теоретичних положень з організації підприємницької діяльності в Україні, отримання практичних навичок вирішення актуальних питань, з якими може зіткнутись підприємець у процесі здійснення підприємницької діяльності. Ознайомлення з суттю та механізмом інвестування; формування теоретичної та методологічної бази, необхідної для досконалого володіння практикою використання інвестиційних інструментів для залучення інвестицій; вироблення вміння оцінювати та аналізувати інвестиційні портфелі та проекти, а також інвестиційну політику, що проводиться в країні в сфері харчової та переробної промисловості.

Дисципліна має за мету навчити студентів займатися цивілізованими бізнесом та підприємництвом.

Основне завдання вивчення навчальної дисципліни «Підприємництво та інвестиційна діяльність в харчовій та переробній промисловості»:

Основне завдання навчальної дисципліни – ознайомити студентів з основами організації підприємницької діяльності, із сутністю та обґрунтуванням тих кроків, що їх повинен зробити майбутній підприємець при започаткуванні власної справи.

В результаті вивчення курсу студенти повинні:

***знати*:**

−основні етапи становлення та розвитку відносин бізнесу, його суть, ознаки, родові риси; суб'єктів бізнесу та їх інтереси, формули бізнесу та сфери їх використання;

−основні протиріччя в бізнесі, їх наслідки для економіки та шляхи вирішення;

−сутність та основні риси цивілізованого бізнесу;

−сутність економічних, юридичних і соціально-психологічних передумов формування в країні цивілізованого бізнесу;

−сутність підприємництва, його функції, принципи, моделі; форми і види підприємницької діяльності та їх характеристику;

−класифікацію суб'єктів підприємницької діяльності;

−соціально-економічну роль та значення підприємництва, особливо на сучасному етапі розвитку економіки України;

−основні організаційно-правові форми господарювання суб'єктів підприємництва та їх характеристику; порядок їх створення, управління, обсяг прав та відповідальності;

−зміст питань, які потрібно вирішити майбутньому підприємцю в процесі започаткування власної справи; порядок розробки комерційної ідеї та вибір виду діяльності; характеристику основних правил бізнесу;

−основні складові інфраструктури сучасного бізнесу, їх сутність та призначення;

−правила ведення цивілізованого бізнесу;

−загальні положення про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, її ліцензування, склад та зміст установчих документів;

−сутність та чинники виникнення ризику в підприємницькій діяльності та їх класифікація;

−механізм розрахунку величини підприємницького ризику та шляхи його зменшення тощо;

−інвестиційний процес на всіх його стадіях;

−теоретичну та методологічну базу інвестування;

−форми інвестування;

−методи обґрунтування доцільності інвестицій, які використовуються у світовій практиці;

–методи планування та прогнозування інвестиційної діяльності; – методи фінансування інвестиційних проектів;
–способи реалізації інвестиційних проектів.

вміти:
–складати установчі документи для реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності;
–здійснювати розробку та реєстрацію знаків для товарів і послуг;
–розробляти бренди товарних знаків;
–розробляти комерційну ідею та оцінювати її ефективність;
–вибирати оптимальне місце розташування майбутнього підприємства;
–визначати величину капіталу, необхідного для початку підприємницької діяльності;
–розраховувати величину ризику в підприємницькій діяльності тощо;
–аналізувати ринок інвестицій та інвестиційних товарів;
–оцінювати інвестиційну політику, що проводиться в країні;
–оцінити фінансові інвестиції та інвестиційні портфелі;
–оцінити ефективність інвестиційного проекту в умовах невизначеності;
–обґрунтувати структуру джерел фінансування проекту.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Підприємництво та інвестиційна діяльність в харчовій і переробній промисловості» здобувач вищої освіти може отримати наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції та освітньо-професійній програмі «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» підготовки *бакалаврів.*

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.

СК 4 Здатність до складання раціонів для різних видів і статево-вікових груп тварин та організації їх нормованої годівлі з урахуванням наявних фінансових та ресурсних обмежень.

СК 6. Здатність застосовувати базові знання економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

СК 11. Здатність застосовувати знання організації та управління технологічним процесом переробки продукції тваринництва для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.

СК 12. Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

Програмні результати навчання:

ПРН 4 Організовувати спільну діяльність робочого колективу

ПРН 8 Застосовувати знання з відтворення та розведення сільськогосподарських тварин для ефективного ведення господарської діяльності підприємства

ПРН 12 Застосовувати закони економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

ПРН 17 Розробляти і ефективно управляти технологічними процесами переробки продукції тваринництва.

ПРН 18 Здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

1.3 Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Підприємництво та інвестиційна діяльність в харчовій і переробній промисловості» базується на знаннях, отриманих студентами в результаті вивчення навчальних дисциплін «Вища математика», «Стандартизація, облік і звітність у у виробництві та переробці продукції.

1.4.Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на третьому курсі у шостому у семестрі денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS - 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	60	30	30
заочна	24	10	14
Самостійна робота, годин	Денна – 90		Заочна – 126

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1 Програма змістових модулів

Змістовий модуль 1. Сутність бізнесу та підприємництва в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Основні функції підприємництва. Суб'єкти та основні форми підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	1
2	Фінансово-економічні результати та ефективність ведення бізнесу в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	1
3	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	1
4	Державна реєстрація підприємницької діяльності. Особливості управління технологічними процесами переробки продукції тваринництва.	2	1
5	Оподаткування підприємницької діяльності, ведення первинного обліку матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.	2	1
6	Установчі документи юридичних осіб, які провадять господарську діяльність в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5

Змістовний модуль 2. Організаційне забезпечення управління на підприємствах в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
7	Дивідендна політика підприємства як інструмент підвищення ефективності господарської діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5
8	Державне регулювання та державна підтримка підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5
9	Ризики у підприємницькій діяльності, пов'язані з відтворенням та розведенням сільськогосподарських тварин та їх мінімізація з метою ефективного ведення господарської діяльності підприємства	2	0.5
10	Менеджмент у підприємницькій діяльності, особливості організації спільної діяльності робочого колективу.	2	0.5
11	Бізнес-планування господарської діяльності підприємств в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5

Змістовий модуль 3. Методологічні основи та форми інвестування у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
12	Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності у виробництві та переробці продукції тваринництва.	2	0.5
13	Фінансові та реальні інвестиції у виробництві та переробці продукції тваринництва.	2	0.5
14	Інноваційна форма інвестицій та її застосування у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5
15	Особливості залучення іноземного капіталу в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5
	Разом з дисципліни:	**30**	**10**

2.2. Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Основні форми підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва та їх класифікація.	2	1
2	Фінансово-економічні результати та ефективність ведення бізнесу в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва. Види та джерела формування прибутку підприємств в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва та їх класифікація.	2	1
3	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва. Господарські товариства та виробничі кооперативи, особливості господарської діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	1
4	Державна реєстрація підприємницької діяльності. Вимоги до документів, які подаються для державної реєстрації. Особливості управління технологічними процесами переробки продукції тваринництва.	2	1

5	Оподаткування підприємницької діяльності, ведення первинного обліку матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати. Особливості оподаткування прибутку підприємств в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	1
6	Установчі документи юридичних осіб, які провадять господарську діяльність в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва (вимоги до статутів, засновницьких договорів).	2	1
7	Дивідендна політика підприємства як інструмент підвищення ефективності господарської діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва, підстави, періодичність та строки виплати дивідендів.	2	1
8	Державне регулювання та державна підтримка підприємницької діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва: національне законодавство та світовий досвід.	2	1
9	Ризики у підприємницькій діяльності, пов'язані з відтворенням та розведенням сільськогосподарських тварин та їх мінімізація з метою ефективного ведення господарської діяльності підприємства. Шляхи та методи мінімізації ризику у підприємницькій діяльності.	2	1
10	Менеджмент у підприємницькій діяльності, особливості організації спільної діяльності робочого колективу. Організація праці керівника підприємства.	2	1
11	Бізнес-планування господарської діяльності підприємств в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва. Методологія та етапи розробки бізнес-плану.	2	1
12	Сутність інвестиційного процесу та його учасники. Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності у виробництві та переробці продукції тваринництва.	2	1
13	Фінансові та реальні інвестиції у виробництві та переробці продукції тваринництва: поняття та класифікація, особливості здійснення фінансового інвестування.	2	1
14	Інноваційна форма інвестицій та її застосування у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва. Відмінність між інноваційною діяльністю та інноваційними процесами на підприємстві.	2	0.5
15	Особливості залучення іноземного капіталу, способи та форми залучення іноземного капіталу в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	2	0.5
16	**Всього:**	**30**	**14**

2.3 Перелік завдань до самостійної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Теорії (концепції) підприємства. Нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
2.	Принцип програмно-цільового управління та його застосування на підприємствах у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
3.	Франчайзинг (комерційна концесія) як форма підприємницткої діяльності у галузі виробництва та переробки продукції	6	8

	тваринництва.		
4.	Порядок формування статутного капіталу підприємств та його особливості у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
5.	Вимоги до документів, які подаються для державної реєстрації підприємств, які здійснють господарську діяльність у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
6.	Етапи розробки дивідендної політики підприємства в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
7.	Державні та міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	8
8.	Основні способи оцінки ризиків у підприємницькій діяльності, пов'язані з відтворенням та розведенням сільськогосподарських тварин.	6	8
9	Процес організації управління підприємством, яке здійснює господарську діяльність в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва, та його складові.	6	8
10	Маркетинг-план та виробничий план підприємства в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва: завдання та складові.	6	9
11	Форми державного регулювання інвестиційної діяльності та його особливості в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	9
12	Розвиток інвестиційної діяльності в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва в Україні в контексті євроінтеграційних процесів.	6	9
13	Мета та особливості створення підприємств з іноземними інвестиціями в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.	6	9
14	Написання реферату.	6	9
15	Підготовка бізнес-плану.	6	9
	Всього:	**90**	**126**

3.Критерії оцінювання результатів навчання
Види контролю: поточний, підсумковий – екзамен
Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min	*max*	Кількість робіт	Сумарні бали		Кількість робіт	Сумарні бали	
				min	*max*		*min*	*max*
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Сутність бізнесу та підприємництва в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.								
Виконання практичних робіт	3	5	6	18	30	2	6	10

Опрацювання тем, не винесених на лекції	1	1,5	6	6	9	10	10	15
Написання реферату	5	10	1	5	10	1	5	10
Проміжна сума				29	49		21	35
Поточний контроль (тестовий)			1	31	51	1	39	65
Оцінка за змістовий модуль 1				**60**	**100**		**60**	**100**
Змістовий модуль 2. Організаційне забезпечення управління на підприємствах в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.								
Виконання практичних робіт	4	7	5	20	35	3	12	21
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1	1,5	5	4	6	7	7	10,5
Підготовка бізнес-плану	5	10	1	5	10	1	5	10
Проміжна сума				29	51		24	41,5
Поточний контроль (тестовий)			1	31	49	1	36	58,5
Оцінка за змістовий модуль 2				**60**	**100**		**60**	**100**
Змістовий модуль 3. Методологічні основи та форми інвестування у галузі виробництва та переробки продукції тваринництва.								
Виконання практичних робіт	4	7	4	16	28	2	8	14
Опрацювання тем, не винесених на лекції	2	4	3	6	12	6	12	24
Проміжна сума				22	40		20	38
Поточний контроль (тестовий)			1	38	60	1	40	62
Оцінка за змістовий модуль 3				**60**	**100**		**60**	**100**

4. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Маркетинг, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку [Текст] : кол. монографія / відп. ред. М. Р. Мардар ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Каф. маркетингу, підприємництва і торгівлі. – Одеса : Лерадрук, 2020. – 757 с.

2. Продовольча безпека як пріоритет агропромислової політики України [Текст] : монографія / І. І. Савенко, І. О. Седікова, С. В. Селіхов та ін. ; за заг. ред. І. І. Савенка, І. О. Седікової ; Одес. нац. акад. харч. технологій. – Одеса : ПромАрт, 2019. – 264 с.

3. Формування та управління системою продовольчої безпеки [Текст] : монографія / Ю. А. Работін, Ю. Г. Неустроєв, Т. І. Ткачук та ін. ; за заг. ред. Н. С. Згадової, Ю. Г. Неустроєва ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Каф. економічної теорії та фінансово-економічної безпеки. – Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2021. – 247 с.

4. Кудла Н. Є. Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності [Текст] : навч. посіб. / Н. Є. Кудла ; МОН України, Львівський ін-т економіки і туризму. – Київ : ЦУЛ, 2018. – 152 с.

5. Теоретико-методологічні засади використання потенціалу технологічного підприємництва для розвитку ринку інноваційних товарів [Текст] : монографія / А. І. Бутенко, Н. Л. Шлафман, Т. В. Уманець та ін. ; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. – Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2019. – 238 с.

6. Інноваційно-інвестиційний розвиток бізнес-структур в Україні [Текст] : монографія / Н. Й. Басюркіна, С. Ю. Вігуржинська, С. А. Горбаченко та ін. ; за ред. Н. Й. Басюркіної ; Одес. нац. акад. харч. технологій. – Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2019. – 167 с.

7. Слюсарева Л. В. Механізми забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств в умовах сталого розвитку [Текст] : монографія / Л. В. Слюсарева. – Суми : Унів. кн., 2020. – 322 с.

8. Ефективність використання інноваційно-інвестиційного потенціалу продовольчого бізнесу [Текст] : монографія / Н. Й. Басюркіна, Н. С. Бєлали, Т. В. Бордун та ін. ; за ред. Ю. О. Бровкіної ; Одес. нац. акад. харч. технологій. – Одеса : ОНАХТ, 2020. – 151 с.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» https://zakon.rada.gov.ua/laws

2. Урядовий портал https://www.kmu.gov.ua/

3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України https://minjust.gov.ua/

4. Офіційний веб-портал Державної служби фінансового моніторингу України https://fiu.gov.ua/

5.

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/

7. Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського https://biblioteka.od.ua/

8. Науково-технічна бібліотека ОНАХТ https://library.onaft.edu.ua